

ד"ר מיכל סולומונוביץ

— Peak Performance Coaching —

מנטורינג בחינוך - המפתח להצלחה אישית ומקצועית

5 מפתחות שכל מדריך חייב להכיר

מאת: ד"ר מיכל סולומונוביץ*

הייתם רוצים מורים במערכת החינוך שגאים להיות מורים?
הייתם רוצים מורים שמנהיגים את עצמם ואת התלמידים שלהם, מובילים אותם לתוצאות
בחדוות עשייה?

דמיינו לכם שכל מורה במערכת החינוך הוא מנטור עבור עצמו ועבור התלמידים שלו. מומחה
בהתפתחות אישית, מיישם זאת בחייו האישיים והמקצועיים. מורה שהוא דוגמה ומופת
לתלמידים שלו, מנהיג את חייו ואת התלמידים, בעל מוטיבציה פנימית, גאוות יחידה, עם דימוי
עצמי גבוה.

זה הכיוון אליו הולכת הפדגוגיה העולמית, ובמיוחד מאז מגפת הקורונה. פרופ' אנדראס
שלייכר, מנהל מחלקת החינוך של ה-OECD אמר, שמורים שלא יהפכו את עצמם למנטורים
לתלמידים יהיו לא רלוונטיים עבורם. זהו העתיד - להפוך את המורים למנטורים לעצמם ואחר
כך לתלמידים. בדיוק כפי שזה נעשה בהצלחה גדולה בעולם העסקי.

צעד מקדם ומשמעותי להגעה לתוצאה הנפלאה הזו, הוא ללמד קודם כל ולפני הכל, את
המדריכים של המורים על **מנטורינג בחינוך**, ולהכשיר כל מדריך, להיות "**מדריך מנטור**" עבור
המורים הנמצאים איתו בתהליכי ההדרכה.

המדריכים מכוח תפקידם החשוב והמשמעותי, נמצאים במקום הטוב ביותר ללמד ולהשפיע
על המורים. וזאת, במסגרת תהליכי ההדרכה, אותם הם מעבירים בבתי הספר. לכן, הם יכולים
להיות סוכני שינוי מיטביים בשטח. המדריכים יוכלו להיות מנטורים עבור המורים אותם הם
פוגשים, לא רק בתחום התוכן, אלא גם, ואף בעיקר, בתחום ההתפתחות האישית ופיתוח

ד"ר מיכל סולומונוביץ

— Peak Performance Coaching —

המנהיגות. הם ישמשו השראה, דוגמה ומופת למורים, וילמדו אותם כלים מנטוריים פרקטיים וקלים ליישום, בחיים האישיים והמקצועיים.

כיום יש לנו הזדמנות להפוך את שנת הלימודים הבאה לשנה מקדמת ומשמעותית. שנה שבה נצליח לעזור למורים ולתלמידים להשלים את הפערים, לא רק הלימודיים, אלא גם ובעיקר, את הפערים המנטליים והרגשיים. לעזור להם לצמוח, לבנות את החוסן המנטלי שלהם וללמד אותם כישורים חדשים שיאפשרו להם לפתח יכולות חדשות, בהן הם יוכלו להיעזר בעתיד.

אני רוצה לשאול אתכם שאלה: האם לימדו אותנו אי פעם מנטוריוג בלימוד ישיר? בתואר בחינוך? האם במסגרת תעודת ההוראה לימדו את המורים איך להיות מנטורים לתלמידים?

המדריכים נמצאים במערכת החינוך מתחושה של שליחות, של רצון להשפיע ולהותיר חותם. זה הבסיס הנדרש להיות מנטור. הם עושים את הכי טוב שלהם, לרוב על פי היכולות הטבעיות שלהם ומבחינה מקצועית הם עושים עבודה מצוינת!

אם כן, דמיינו לאן הם יכולים עוד להתקדם ולהתפתח אם הם היו מקבלים הכשרה ולומדים, בלימוד ישיר, כיצד להיות מנטורים למורים אותם הם מלווים.

"מדריך מנטור" הוא המנהיג של המורים שנמצאים אצלו בתהליך ההדרכה. **מנהיגות** היא היכולת לתקשר למונחים את הערך, היכולות והפוטנציאל שלהם, בצורה כה בהירה עד שהם יראו זאת בעצמם. וזה הרי בדיוק מה שהמדריכים רוצים וצריכים להיות עבור המורים המונחים אותם הם מלווים.

להוביל אותם בתהליכים של התפתחות אישית ולהקנות להם כלים להצלחה, למוטיבציה, לחוסן ועוד. כלים שהם יוכלו ליישם גם במסגרת תפקידם בבית הספר וגם בבית, עם המשפחה, עם החברים ובתחביבים שלהם.

ד"ר מיכל סולומונוביץ

— Peak Performance Coaching —

לתת למורים את הכלים הכי טובים שיאפשרו להם את הסיכוי הטוב ביותר להצליח, גם בתקופות משבר עתידיות, ולגרום להם לגדול, לפתח חוסן ומנהיגות אישית, ללמוד דברים חדשים ולפתח יכולות חדשות.

אז איך עושים זאת?

למרבה הצער, לא אוכל במסגרת היריעה הקצרה כאן, ללמד את כל העקרונות של להיות "מדריך מנטור". אך בהחלט אוכל לתת לכם טעימה של **חמישה מפתחות משמעותיים**, מתוך שיטת המנטורינג בחינוך, שכל מדריך חייב להכיר כדי להתחיל להפוך למנטור לעצמו ולמורים אותם הוא מלווה.

מפתח # 1 - ללמד להציב מטרות קטנות וקצרות טווח

מדריך מנטור צריך ללמד את המורים להציב לעצמם מטרות שייצרו להם עוגנים של ביטחון. **קביעת מטרות מאפשרת תחושה של שליטה**, היאחזות במשהו שנמצא **במסגרת מעגל ההשפעה של המורה**, להבדיל מהמון גורמים מלחיצים ובלתי ידועים אחרים שנמצאים במעגל הדאגה של המורה ללא שיש לו שליטה עליהם.

הכוונה למטרות קטנות ולטווח קצר, נאמר שבוע קדימה. המטרות לא בהכרח חייבות להיות קשורות לתחום המקצועי, אלא לכל דבר שרוצים לקדם. מטרה לגביה הם יודעים לענות על השאלה "למה" המטרה הזו חשובה להם. יש כללים ברורים כיצד מנסחים מטרה. לצורך מאמר זה, אסתפק ואומר שמטרה צריכה להיות מנוסחת בצורה מאוד ברורה ומדויקת כדי שהיא תקדם את המורים ותדחוף אותם קדימה. מטרה שאינה מנוסחת היטב, ללא מענה לשאלת ה"למה", היא אחת הסיבות העיקריות לכך שאנשים לא מצליחים להשיג מטרות.

ד"ר מיכל סולומונוביץ

— Peak Performance Coaching —

מפתח # 2 - ללמד לפעול מתוך מוטיבציה פנימית ולחזק את חוזקות

חיזוק המוטיבציה הפנימית של המורים יעזור להם בעתיד לשאוב כוחות, להתמודד עם אתגרים ולצאת ממצבים קשים. המדריך לרוב, מבקש לתקן ולסייע למורים במקומות בהם הם חלשים, הרי לצורך כך הוזמנה ההדרכה. אך במנטורינג, במקום לחזק את החולשות של המורים, בוחרים דווקא לקדם ולעודד את המורים **לחזק את החוזקות שלהם**. לאפשר להם לבחור מטרה דווקא בתחום שהם חזקים בו, כדי לאפשר להם לפעול מתוך מוטיבציה פנימית וכדי שהמטרה תהיה מרגשת עבורם. חשוב לזכור כי מי שיתקן את החולשות שלו יהיה במקרה הטוב בינוני, ומי שיחזק את החוזקות שלו יהיה מאסטר!

עבודה על החוזקות תאפשר לחוות חוויות הצלחה ואין כמו הצלחות כדי לייצר עוד הצלחות. אחרי חוויות הצלחה בתחום שהם חזקים בו, יהיה הרבה יותר קל להניע אותם לעבוד גם על תחום שהם צריכים לשפר.

מפתח # 3 - ללמד לצמוח מכישלונות

בואו נחליף בשיח שלנו עם המורה את המילה "כישלון" בביטוי "**תוצאה לא רצויה**". השינוי הטכניולוגי הזה הוא קריטי ותורם לרוגע והפחתת הלחץ. כישלון הוא מצב סופי. אין לאן להתקדם משם. במצב של כישלון המורה לוקח זאת אישית, שהוא עצמו הכישלון. ואילו במצב בו הוא מתייחס לכישלון כאל תוצאה לא רצויה, הוא מבין שזה דבר חיצוני אליו, ובעיקר, שזה עדיין לא הסוף ויש ביכולתו לשנות את התוצאה, אם יבחר להתנהל אחרת. הבנת הקשר בין הפעולות לתוצאות שנקבל בחיים הוא מסר מרכזי בתהליכי מנטורינג.

ד"ר מיכל סולומונוביץ

— Peak Performance Coaching —

מפתח # 4 - ללמד להיבנות מהצלחות

אני ממליצה לעבוד עם כלי הנקרא "רשימת הצלחות שלי", שמפתח את המיקוד בחיובי ומשפר את הדימוי העצמי. בקשו מהמורים לכתוב כל ערב לפני השינה 2-3 דברים טובים שקרו להם באותו היום. הם ירשמו אותם ברשימה שהולכת וגדלה מדי יום. המטרה היא לרשום סוגים שונים של הצלחות, גדולות וקטנות, מתחומים שונים בחיים. "העברתי שיעור מצוין", "ביליתי זמן איכות עם הילדים שלי", ועוד. בהתחלה זה לא יהיה פשוט אולם לאט לאט, רשימת הצלחות תתארך וזה יאפשר למקד את המורים בדברים הטובים והחיוביים בחייהם, הן אישית והן מקצועית. כל תהליך של שינוי והתקדמות חייב להיבנות ממיקוד בחיובי, אחרת יהיה קשה מאוד להתקדם.

מפתח # 5 - ללמד להעלות את הסטנדרטים האישיים

פיתוח של סטנדרטים אישיים גבוהים יאפשר למורים ליצור בסיס איתן לכל התוצאות וההישגים שלהם בחיים, ולהפוך אותם לדוגמה אישית לתלמידים שלהם. סטנדרטים גבוהים, בונים לאדם עוד ועוד יכולות שיביאו אותו לתוצאות שהוא רוצה עבור עצמו. מומלץ להתחיל מסטנדרטים קטנים ויום יומיים. לדוגמה, הגעה בזמן. ככל שהמדריך המנטור יהווה דוגמה אישית ויקפיד להגיע תמיד בזמן, המורים אותם הוא מלווה יוכלו לפתח סטנדרט כזה בעצמם והם בתורם ינחילו אותו לתלמידים שלהם. כך ביחס לכל סטנדרט שנרצה ליישם.

שיטת המנטורינג בחינוך, להכשרת המדריכים להיות "מדריך מנטור" מובילה קודם כל ולפני הכול, את המדריך עצמו, לביצועי שיא אישיים, ולהתקדמות בתהליכי שינוי והתפתחות אישית, בהישגיות יחסית לעצמו. המדריכים לומדים להיות מנטורים כחלק מתהליך מודלינג להתפתחות אישית שישמש אותם גם ככלי מקצועי, הן בחיים האישיים והן בחיים המקצועיים.

ד"ר מיכל סולומונוביץ

— Peak Performance Coaching —

התהליך מעודד את המוטיבציה אצל המדריכים להתמקצע בתחום המנטורינג בחינוך, כחלק מתהליך קידום פיתוח פרופסיה בחינוך והוראה.

מהאטמה גנדי אמר " אם אתה רוצה שינוי היה אתה השינוי". היו אתם השינוי על ידי שתהפכו את עצמכם להיות "מדריכים מנטורים" למורים אותם אתם מלווים, ולמדו אותם להיות מנטורים לעצמם ולתלמידים שלהם. כך נוכל להוציא את המיטב מעצמנו, מהמורים ומהתלמידים, ולהפוך את מערכת החינוך למקום טוב יותר.

*הכותבת - ד"ר מיכל סולומונוביץ

ד"ר בחינוך (Ph.D.), עו"ד, תואר שני M.A ותואר ראשון B.A במשפטים, Master NLP, מאמנת אישית בכירה בלשכת המאמנים, מומחית ב-Peak Performance Coaching בעולם החינוכי והניהולי. מומחית למנטורינג בחינוך, מרצה בפני דרגי ניהול, מפקחים, מנהלים, מדריכים ארציים וצוות חינוך ומכשירה אותם להיות מנטורים למונחים שלהם. מומחית באימון ילדים, נוער והורים, לרבות אימון לקשב וריכוז. מומחית בהנחיית קבוצות ואימון קבוצתי ומרצה באקדמיה לסטודנטים לתואר בחינוך. הבעלים של "קוד המנצח לצעירים", תכנית E-learning ללימוד התפתחות אישית לילדים ונוער. סופרת מצליחה, מחברת הספר "10 קודים להצלחה מעשית בחיים", רב מכר, נבחר על ידי מאקו כאחד מחמשת הספרים שילדים חייבים לקרוא; ומחברת הספר *Champion! Everything you need to be your greatest you* בהוצאת Penguin, Watkins העולמיות.

www.michalsolomonovich.com